

Warszawa, 12-02-2025 r.

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Marcin Wiącek

VII.7060.1.2024.JRO

**Pani
Agnieszka Dziemianowicz-Bąk
Minister Rodziny, Pracy i Polityki
Społecznej
ePUAP**

Szanowna Pani Minister,

od kilku miesięcy wpływają do mnie skargi seniorów zaniepokojonych brakiem publikacji w Dzienniku Ustaw RP wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 4 czerwca 2024 r., SK 140/20. Sprawa ma fundamentalne znaczenie dla wysokości świadczeń emerytalnych tysięcy osób, dla których długotrwałe oczekiwanie na zabezpieczenie ich praw jest z oczywistych względów szczególnie krzywdzące i dotkliwe.

We wspomnianym wyroku TK orzekł, że art. 25 ust. 1b ustawy o emeryturach i rentach¹ w zakresie, w jakim dotyczy osób, które złożyły wniosek o przyznanie świadczeń, o których mowa w tym przepisie, przed 6 czerwca 2012 r., jest niezgodny z art. 67 ust. 1 w związku z art. 2 Konstytucji RP.

Trybunał zakwestionował mechanizm, w ramach którego emeryci, którzy przed 6 czerwca 2012 r. zdecydowali się przejść na wcześniejszą emeryturę (55 lat dla kobiet i 60 dla mężczyzn), otrzymywali mniejsze emerytury po

¹ Ustawa z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1631 ze zm.).

osiągnięciu właściwego wieku emerytalnego (przyznawane po ukończeniu 60 lat przez kobiety i 65 lat przez mężczyzn) – obniżane o kwotę odpowiadającą wcześniej pobranym emeryturom. Istota niekonstytucyjności polegała na zaskakiwaniu emerytów takim rozwiązaniem, gdyż w momencie przechodzenia na wcześniejszą emeryturę nie mieli oni świadomości, że po kilku latach ich świadczenia ulegną znaczącemu obniżeniu. Dzięki wyrokowi TK, świadczenia emerytalne od 150 000 do 200 000 seniorów mogą wzrosnąć nawet o 1200 zł, a dodatkowo każdy z nich może otrzymać nawet 64 000 zł wyrównania za okres wypłacania obniżonego świadczenia. Podwyżka i uzyskanie wyrównania wymagają jednak wzruszenia decyzji emerytalnych, co może nastąpić w szczególności poprzez wznowienie postępowania na podstawie przepisów art. 145a Kodeksu postępowania administracyjnego w zw. z art. 190 ust. 4 Konstytucji RP. Wznowienie postępowania nie jest jednak możliwe, dopóki wyrok TK nie wejdzie w życie, co – zgodnie z wykładnią przyjmowaną przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych² – następuje w momencie ogłoszenia go w Dzienniku Ustaw (art. 190 ust. 2 i 3 Konstytucji RP).

Pismem z 21 października 2024 r. wystąpiłem do Szefa KPRM z zapytaniem o podstawy odstąpienia od opublikowania wyroku TK. Z udzielonej odpowiedzi wynika, że **rząd nie planuje publikacji wyroku TK w sprawie SK 140/20, ale dostrzega problem, dlatego też „Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej przygotowuje projekt ustawy gwarantującej ubezpieczonym prawo do świadczeń emerytalnych zgodnych ze standardem konstytucyjnym”** (pismo z 14 listopada 2024 r. nr DPPR.WOA.5161.1.2024).

W związku z powyższym, działając na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2024 r. poz. 1264 ze zm.), zwracam się z prośbą o udzielenie odpowiedzi na następujące pytania:

- 1) na jakim etapie znajdują się prace nad wspomnianym projektem ustawy?

²Tak Paweł Żebrowski, rzecznik ZUS – cyt. za: *Bez publikacji wyroku TK, ZUS nie zajmie się wcześniejszymi emeryturami*, portal Prawo.pl z 25 września 2024 r., <https://www.prawo.pl/kadry/czy-zus-wznowi-postepowania-emerytow-bez-publikacjiwyroku-tk-w-sprawie-sk-14020,529176.html>.

- 2) który departament Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej jest odpowiedzialny za jego przygotowanie?
- 3) jakie są podstawowe założenia projektu?
- 4) kiedy można się spodziewać publikacji projektu i przekazania go do uzgodnień międzyresortowych oraz konsultacji społecznych?

Z poważaniem

Marcin Wiącek

Rzecznik Praw Obywatelskich

/-wydano i podpisano elektronicznie/